Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

HE 94/2021 vp

Lausunto hallituksen esityksestä työsuojelun valvontalain ym. muuttamisesta

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Suomen Yrittäjiltä lausuntoa hallituksen esityksestä, jolla muutettaisiin lakia työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (ns. työsuojelun valvontalaki) sekä eräiden teknisten laitteiden valvonnasta annettua lakia. Esityksellä on tarkoitus panna täytäntöön EU:n ns. markkinavalvonta-asetuksesta (2019/2010) aiheutuvat muutokset sekä tehdä muutoksia viranomaisten väliseen tiedonvaihtoon liittyviin työsuojelun valvontalain säännöksiin.

Suomen Yrittäjät toteaa, että työsuojelun valvontalakiin ehdotettava uusi 19 b § mahdollistaisi verkkotunnuksen käytön estämisen tai merkitsemisen viranomaisen nimiin, mikä on varsin ankara seuraamus elinkeinonharjoittajalle. Esityksen kaksiportainen malli vaikuttaa kuitenkin oikeasuhtaiselta, kun ensi vaiheessa valvovan viranomaisen on käytettävä lievempää toimenpidettä. Esityksen perusteluissa on asetettu oikealla tavalla toimivaltuuden käytön kynnys korkealle.

Työsuojelun valvontalakiin ehdotetun uuden 21 a §:n mukaan teknisiä laitteita voitaisiin hankkia viranomaisen tutkittavaksi valehenkilöllisyyttä käyttäen, jos se on välttämätöntä teknisen laitteen vaatimustenmukisuuden valvomiseksi. Suomen Yrittäjät toteaa, että esitettävä säännös on oikeasuhtainen, sillä se ei vastaa esimerkiksi poliisilla olevia toimivaltuuksia eikä valehenkilöllisyyden käyttö vaikuta laitteen ostamisesta suoritettavaan maksuun ja kysymyksessä olisi muutenkin siviilioikeudellisesti arvioiden normaali oikeustoimi. Suomen Yrittäjät huomauttaa myös, että 21 a § vastaa sisällöltään pääosin kuluttajaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 10 §:n mukaista koeostoa. On perustelua, että viranomaisten toimivaltuudet tällaisten valehenkilöllisyyden turvin tehtyjen ostojen osalta ovat mahdollisimman yhteneväiset.

Lisäksi Suomen Yrittäjät kiinnittää huomiota työsuojelun valvontalain 4 b §:n ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamiseen siten, että työsuojeluviranomaisella olisi mahdollisuus saada salassapitosäännösten

estämättä välttämättömiä tietoja valvontaa varten myös työolosuhteiden valvomiseksi. Suomen Yrittäjät painottaa, että vaikka tulorekisteritietojen käyttö valvonnassa voi toisinaan olla perusteltua, erityisesti työsuhteen olemassaoloa koskevassa arvioinnissa tulorekisterin tiedoista ei ole välttämättä pääteltävissä, onko kyseessä työsuhde vai ei. Erityisesti ns. laskutuspalveluja käytettäessä toimintamallit ja siten rahasuorituksen maksamisen muoto eivät välttämättä anna oikeaa kuvaa siitä, miten oikeussuhdetta olisi työsuhteen tunnusmerkkien kannalta arvioitava.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Albert Mäkelä
Asiantuntija, OTM